

Czy zastanawialiście się kiedyś, czym jest praca? Nie ta domowa, zadawana przez nauczycieli, którą mniej czy bardziej chętnie odrabiacie w domu, lecz praca, którą wykonują dorośli, także ci z waszego otoczenia: rodzice, krewni, znajomi, sąsiedzi. A czy myśleliście o tym, co to znaczy kariera zawodowa? Co zrobić, aby osiągnąć sukces zawodowy i czerpać z tego nie tylko satysfakcję materialną, ale i zadowolenie dla siebie? Ten informator ma Wam pomóc nie tylko odpowiedzieć na te pytania, ale też ukształtować Waszą drogę edukacyjną i zawodową.



Zacznijmy od definicji pracy, która zmieniała się na przestrzeni wieków. Czy uwierzycie, że dawno, dawno temu, za czasów filozofa Sokratesa, pojmowano ją nawet jako karę? Im bliżej współczesnych nam czasów, tym większą przypisuje się jej wartość. Szukając jej definicji w internecie odnajdziecie określenie pracy, jako działalności człowieka, do której używa on maszyn, urządzeń, środków technicznych i świadczy w ten sposób pewne usługi np. transportowe, remontowe, handlowe, lekarskie czy związane z kulturą i sztuką. Według tego samego źródła praca spełnia trzy podstawowe funkcje: ekonomiczną, dochodową oraz społeczną.

Wobec pracy ludzie prezentują różne postawy. Dla wielu jest pasją. Pracują, jednocześnie spełniając swe marzenia, realizują się, rozwijają. Ale bywa też tak, że ludzie są pracą poirytowani, narzekają na brak satysfakcji. Są przytłoczeni obowiązkami. Jest wreszcie trzecia grupa - tych, którzy nie pracują. Im często brakuje zawodowej aktywności, stałych dochodów, realizacji zawodowych celów.

Przytoczone tu najbardziej popularne postawy wobec pracy wciąż nie ułatwiają jednak odpowiedzi na postawione pytania. Jedno jest pewne. Praca określa sens naszego życia. Dlatego jej wybór to jedna z najważniejszych życiowych decyzji.

Chcemy Wam pomóc w odpowiedzi na pytania, jak wybrać drogę kształcenia, aby móc w przyszłości wykonywać satysfakcjonującą pracę, jak poznać samego siebie, aby się realizować w pracy. Podpowiemy, kto może w tym pomóc i gdzie możecie szukać ukie-runkowania w wyborze szkoły ponadgimnazjalnej i dalszej drogi edukacyjnej. Powiemy o tym, jak można planować karierę zawodową. Opiszemy rynek przyszłości i nowe zawody. W informatorze znajdziecie przydatne adresy i nazwy organizacji młodzieżowych, które mogą być drogowskazem do zdobycia zawodu i niezależności finansowej.

Rzeczywistość wokół nas zmienia się w ogromnym tempie. Nowinki technologiczne sprawiają, że Wy, jako młode pokolenie, macie zupełnie inne możliwości i oczekiwania wobec świata, niż starsze pokolenie. Są to też zupełnie inne oczekiwania wobec pracy, zatrudnienia, kariery zawodowej. Dzisiejsi dorośli wychowywali się w odmiennych warunkach. W tamtych czasach obowiązywał model zawodowy, który oznaczał uczenie się, zdobywanie zawodu, pracę (najczęściej) przez całe życie w jednym miejscu, aż do emerytury. Dziś ten model jest już nieaktualny. Zastąpił go inny, polegający na planowaniu i realizowaniu kariery zawodowej, dzięki zdobywaniu umiejętności zawodowych i uczeniu się nowych. To oznacza:

- >>> *wiecej, niż jeden zawód w życiu,*
- >>> *mobilność, jeśli chodzi o miejsce podejmowania pracy,*
- >>> *elastyczność w podejmowaniu decyzji o doksztacaniu.*

W nowoczesnej karierze zawodowej fach można zdobyć w każdym wieku, co umożliwia edukacja ustawiczna, czyli uczenie się bez względu na lata, co daje szansę osobom dorosłym. Szansą są także kursy samokształcące, które doskonalą nasze umiejętności. Warto też zwrócić uwagę, że dziś znacznie wydłużył się czas nauki. Dawniej pracę podejmowano od 15-16 roku życia. Dziś w tym wieku kończy się gimnazjum. Ktoś, kto chce kontynuować naukę, myśli wówczas o wyborze szkoły ponadgimnazjalnej – zawodowej, technikum czy liceum ogólnokształcącego. Kolejnym etapem mogą być studia.

Kariera zawodowa trwać może całe życie, a Wy możecie mieć wpływ na jej bieg: przekwalifikować się, zdobyć nowe umiejętności. Pod jednym warunkiem – trzeba świadomie zaplanować swoją zawodową przyszłość i wyznaczyć sobie cele. Poznanie ich ułatwi Wam odnalezienie się na rynku pracy i wybór ścieżki zawodowej zgodnej z możliwościami, predyspozycjami, przekonaniami. Poznajcie zatem skutki nieprześlanych wyborów. Oto one:

- >>> *niechęć do wyuczonej pracy,*
- >>> *brak potrzeby rozwijania się,*
- >>> *nieprzykładanie się do obowiązków,*
- >>> *niezadowolenie, brak satysfakcji z pracy,*
- >>> *złe samopoczucie psychiczne, uczucie niedostosowania*



Żeby podjąć właściwą decyzję o przyszłej drodze zawodowej trzeba wziąć pod uwagę co najmniej dwa aspekty. Są to:

- »» **czynniki wewnętrzne, czyli to, jacy jesteśmy** (np. jakie mamy zainteresowania),
- »» **czynniki zewnętrzne, czyli to, co od nas nie zależy, ale ma na nas wpływ** (np. rozeznanie, czy mając dany zawód dostaniemy pracę).

Dopiero zestawienie tych czynników i wyciągnięcie wniosków pomoże we właściwym zaplanowaniu kariery.

Poznaj samego siebie

To bardzo ważne zadanie, od którego wiele zależy. Spójrzcie na siebie z boku, z dystansem. Nie myślcie o tym, jakimi chcielibyście być, lecz jakimi widzą Was inni – pomogą Wam w tym np. kwestionariusze, testy, ale też rozmowa z doradcą zawodowym. Warto też wziąć pod uwagę opinie osób z Waszego najbliższego otoczenia np. rodziców, starszego rodzeństwa, kolegów z którymi łączy Was bliższa znajomość.

Można mieć zdolności do uczenia się języków obcych, zdolności muzyczne, plastyczne, matematyczne. To, jakie mamy zdolności, zależy nie tylko od naszej osobowości, charakteru, też od środowiska, w jakim się wychowujemy, naszej pracowitości, aktywności.

Zdolności odgrywają bardzo ważną rolę w życiu człowieka. Wpływają na jego wybory. To już wiemy. Ale jest coś jeszcze, co przy wyborze drogi zawodowej ma często decydujący wpływ. To zainteresowania. One sprawiają, że w określony sposób spędzacie wolny czas, że w szkole bliższa Wam matematyka, niż historia. Zapisujecie się do kółek zainteresowań, bierzecie udział w olimpiadach i konkursach przedmiotowych, czytacie na ten temat książki, artykuły w prasie i w internecie. Jeśli macie zainteresowania, weźcie je pod uwagę przy wyborze dalszej ścieżki edukacyjnej.



OD SZKOŁY DO ZAWODU

Wybierając dalszą drogę nauki, czy zawód, weźcie pod uwagę, jaki typ temperamentu prezentujecie.

Temperament to charakterystyczne dla danej osoby cechy zachowania, pod względem których ludzie się różnią. Na przykład ktoś jest duszą towarzystwa, człowiekiem wesołym, z poczuciem humoru, ktoś inny często się zamyśla, a jeszcze inny jest stanowczy, zdecydowany.

Wyróżniamy cztery typy temperamentów:



CHOLERYK

silnie przeżywa emocje, ma dużo energii życiowej, jest aktywny. Lubi dominować i kierować ludźmi.



MELANCHOLIK

powściągliwy, wyciszony, często się zamyśla. Czasami brakuje mu wiary w siebie. Lubi marzyć.



SANGWINIK

optymista, ktoś towarzyski, bez troski. Lubi być w centrum zainteresowania. Ma poczucie humoru.



FLEGMATYK

osoba zrównoważona emocjonalnie, łagodna, solidna, dyplomatyczna. Lubi obserwować ludzi, potrafi współczuć i słuchać.

W życiu bardzo rzadko spotykamy czysty typ temperamentu. Zwykle typy te są mieszane, to znaczy wywodzą się z różnych temperamentów. Na przykład:

- >>> połączenia naturalne (sangwinik/choleryk),
- >>> połączenia uzupełniające (flegmatyk/sangwinik),
- >>> połączenia przeciwstawne (sangwinik/melancholik).

Zainteresowania

Hobby to coś, czemu lubimy poświęcać sporo czasu, co sprawia nam przyjemność. Hobby może mieć wpływ nie tylko na spędzanie wolnego czasu, ale i wybór zawodu w przyszłości. W zależności od rodzaju zainteresowań można mieć różne predyspozycje zawodowe. Wyróżniamy pięć rodzajów zainteresowań zawodowych:

>>> kierownicze

>>> społeczne

>>> metodyczne

>>> innowacyjne

>>> przedmiotowe

Zainteresowania kierownicze

Osoby o takich zainteresowaniach pełnią odpowiedzialne funkcje. Koordynują pracę innych, nadzorują jej wykonanie.

Zainteresowania społeczne

Osoby uspołecznione pomagają ludziom zarówno w sytuacjach zawodowych, jak i innych, życiowych sprawach. Opiekują się innymi i wspierają ich w rozwiązywaniu różnych problemów.

Zainteresowania metodyczne

Ludzie metodyczni działają według określonych zasad i sprawdzonych metod. Wybierają pracę pod kierunkiem i kontrolują pracę innych, aby trzymali się instrukcji.

Zainteresowania innowacyjne

Osoby mające zainteresowania innowacyjne wglębiają się w zadania, eksperymentują.

Zainteresowania przedmiotowe

Osoby o takich zainteresowaniach pracują używając narzędzi, maszyn i urządzeń technicznych.

Znasz już swoje zainteresowania i predyspozycje zawodowe. Wykorzystaj to podczas poszukiwania pracy zgodnej z własnymi zainteresowaniami.

Wizja to jest to

Najważniejszą zasadą planowania kariery jest posiadanie jasnej wizji tego, co chcecie robić i co osiągnąć. Wizja to inaczej cel. Kariere można postrzegać w różny sposób: jako cel sam w sobie lub jako środek do uzyskania takiego zawodu, który nie tylko da Wam satysfakcję zawodową, ale też finansową. Możecie rzecz jasna ograniczyć swój rozwój do wykonywania bieżących zadań, w trakcie których będziecie zdobywać nowe umiejętności i poszerzać kwalifikacje, jednak takie działanie na dłuższą metę i przy obecnych wymaganiach na rynku pracy może okazać się niewystarczające.

Postarajcie się postawić życiowe i zawodowe cele. Ułatwi Wam to podany wzór:

- >>> **cel:** co chciałbyś osiągnąć w życiu, kim chciałbyś być?

- >>> **wartości:** co jest dla Ciebie najważniejsze?

- >>> **zainteresowania:** co lubisz robić?

- >>> **umiejętności:** w czym jesteś dobry?

- >>> **kompetencje:** jakie wykształcenie chciałbyś zdobyć? co już umiesz?
(programy komputerowe, języki obce, certyfikaty)

- >>> **środowisko pracy:** czy wolisz pracować w domu czy poza nim,
w zespole czy indywidualnie?

Cechy osobowości

W planowaniu kariery zawodowej ważna jest osobowość, czyli to, co pokazujemy innym ludziom.

Ze względu na osobowość ludzie dzielą się na ekstrawertyków i introwertyków.

EKSTRAWERTYZM

>>> cecha osobowości charakteryzująca się pozytywnym stosunkiem do życia i świata oraz uzewnętrznianiem, okazywaniem uczuć. Ekstrawertyk to człowiek towarzyski. Ma dar przyciągania do siebie ludzi i lubi się bawić. Dąży do emocjonalnej i intelektualnej wymiany z innymi ludźmi i znajduje w niej satysfakcję. Żyje dniem dzisiejszym, ceni swój dobytek (majątek) i pozycję.

INTROWERTYZM

>>> charakteryzuje osoby, które nie lubią uzewnętrzniać siebie, są „schowane do wewnątrz”. Introwertyk rzadko zawiera znajomości, a w towarzystwie jest zawsze zamknięty, powściągliwy. Nie interesuje go otaczające środowisko, zainteresowany jest wyłącznie swoim światem. Introwertyk nie odczuwa potrzeby komunikowania się z ludźmi i światem.

PAMIĘTAJMY!

Ekstrawersja i introwersja, czyli nasze sposoby reagowania, mogą się z sobą przeplatać.

Dla wielu z Was krótkie opisy sześciu typów mogą nie wystarczyć do dokonania porównania i oceny, czy wymagania stawiane przez zawód są zgodne z Waszą osobowością. Pomóc może dodatkowy test na określenie predyspozycji zawodowych.

Test predyspozycji zawodowych

Amerykański psycholog J. L. Holland, po wieloletnich obserwacjach ludzi, analizie ich czynności, zainteresowań, środowiska pracy, cech charakteru, wyróżnił sześć typów osobowości zawodowych oraz odpowiadające im środowiska pracy.

Wybierz i zaznacz krzyżykiem odpowiadające Tobie cechy osobowości, a następnie podlicz liczbę krzyżyków w każdej kolumnie. Największa liczba zakreślonych krzyżyków będzie odpowiadała Twojemu typowi osobowości zawodowej. Po uzyskaniu wyniku, zapoznaj się z charakterystyką swojego typu osobowości.

KONWENCJONALNY (K)

- skuteczny
- uległy
- sumienny
- tradycyjny
- postuszny
- uporządkowany
- wytrwały
- praktyczny
- opanowany
- oszczędny
- kontrolujący się
- SUMA***

ARTYSTYCZNY (A)

- skomplikowany
- niedbały
- emocjonalny
- ekspresyjny
- idealistyczny
- niepraktyczny
- pomysłowy
- oryginalny
- niezależny
- intuicyjny
- twórczy
- SUMA***

BADAWCZY (B)

- analityczny
- ostrożny
- krytyczny
- ciekawý
- niezależny
- intelektualista
- introwertyk
- skromny
- precyzyjny
- racjonalny
- powściągliwy
- SUMA***

ciąg dalszy testu na stronie 10.





Sprawdź jaki Jesteś!



SPOŁECZNY [S]

- skuteczny
- uległy
- sumienny
- tradycyjny
- posłuszny
- uporządkowany
- wytrwały
- praktyczny
- opanowany
- oszczędny
- kontrolujący się
- SUMA***

PRZEDSIĘBÓRCZY [P]

- skomplikowany
- niedbały
- emocjonalny
- ekspresyjny
- idealistyczny
- niepraktyczny
- pomysłowy
- oryginalny
- niezależny
- intuicyjny
- twórczy
- SUMA***

REALISTYCZNY [R]

- analityczny
- ostrożny
- krytyczny
- ciekawý
- niezależny
- intelektualista
- introwertyk
- skromny
- precyzyjny
- racjonalny
- powściągliwy
- SUMA***

Typy osobowości zawodowych i środowiska pracy

Istnieje sześć typów osobowości zawodowych i odpowiadające im środowiska pracy.

>>> Typ realistyczny

Jesteś praktyczny, masz zdolności manualne, mechaniczne, preferujesz zajęcia przynoszące konkretne rezultaty.

Typowe zawody: elektryk, grawer, kierowca, mechanik, optyk, pilot, tokarz, tapicer i inne zawody rzemieślnicze. Zawody związane z przetwórstwem surowców, leśnik, ogrodnik, rolnik.

>>> Typ badawczy

Chcesz zrozumieć otaczający świat, lubisz analizować myśli, stany, uczucia, zagłębiasz się w abstrakcyjne rozważania.

Typowe zawody: antropolog, astronom, archeolog, biolog, chemik, filozof, geolog, geograf, fizyk, farmaceuta, matematyk, historyk, meteorolog, programista, politolog, statystyk, socjolog.

>>> Typ artystyczny

Interesujesz się sztukami pięknymi, muzyką, literaturą, filmem. Mówią o tobie, że jesteś artystyczną duszą.

Typowe zawody: aktor, architekt, dyrygent, dekorator wnętrz, fotograf ilustrator, kompozytor, malarz, muzyk, pisarz, projektant mody, plastyk, reżyser, rzeźbiarz, tancerz, wizażysta.

>>> Typ społeczny

Jesteś społecznikiem, pomagasz ludziom, doradzasz, potrafisz ich słuchać i zrozumieć potrzeby, chcesz ich leczyć.

Typowe zawody: fizjoterapeuta, bibliotekarz, hostessa, ksiądz, kelner, lekarz, logopeda, masażysta, nauczyciel, psycholog, pracownik socjalny, policjant, ratownik, pielęgniarka, stewardesa, trener.

>>> Typ przedsiębiorczy

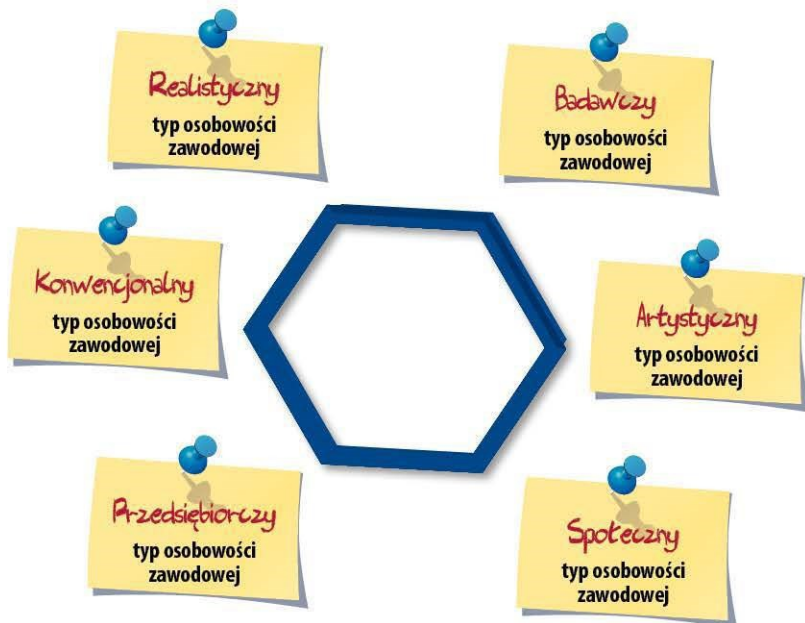
Lubisz pracę z ludźmi. Chcesz na nich wpływać, przewodzić im w realizacji określonych celów.

Typowe zawody: adwokat, agent ubezpieczeniowy, akwizytor, dyplomata, doradca, np. podatkowy, księgarz, makler, menedżer, notariusz, prawnik, zaopatrzeniowiec.

>>> Typ konwencjonalny

Dążysz do porządkowania, cenisz stabilizację i bezpieczeństwo. Rozwiązujesz problemy według ustalonych wcześniej zasad.

Typowe zawody: archiwista, bileter, agent celny, agent ubezpieczeniowy, edytor, inkasent, kasjer, kosztorysant, księgowy, notariusz, radca prawny, recepcjonista, rzeczoznawca, statystyk, syndyk, stenograf, urzędnik biurowy, technik BHP, wizytator.



Bezrobocie wymusiło powstawanie placówek poradnictwa zawodowego i pojawienie się specjalistów w tej dziedzinie. Także szkoły zaczęły zgłaszać zapotrzebowanie na doradców zawodowych. Ich rolą jest pomoc w zaplanowaniu i rozwoju kariery zawodowej. Doradca jest Waszym przewodnikiem. Podpowiada, pomaga ukierunkować zainteresowania i wybrać tę drogę, która doprowadzi do kariery, spełnienia zawodowego. Ale pamiętajcie – ostateczna decyzja o wyborze takiej drogi należy do Was!

Pomocy możecie szukać także u szkolnego pedagoga, psychologa lub nauczyciela, który ma przygotowanie specjalistyczne. Doradcy pracujący w urzędach pracy oraz centrach informacji i planowania kariery zawodowej, współpracują ze szkołami i są do nich chętnie zapraszani, szczególnie na spotkania informacyjne z uczniami ostatnich klas. Na co możecie liczyć? Przede wszystkim właśnie na informacje, ale też porady, badania z pomocą kwestionariusza, testu czy udział w zajęciach warsztatowych.



O sobie

- zainteresowania
- uzdolnienia
- umiejętności
- cechy charakteru
- samoocena
- temperament
- wartości
- stan zdrowia

O rynku pracy i zawodach

- charakterystyka zawodu
- wymagania zawodu: predyspozycje osoby i przeciwwskazania
- wykształcenie
- zapotrzebowanie na rynku pracy
- wynagrodzenie
- awans zawodowy



O szkołach

- opinie o szkole
- profile szkół i nachylenia klas
- zajęcia dodatkowe
- dostęp do internetu
- baza lokalowa
- liczba uczniów
- kadra pedagogiczna



Nowe zawody – nowe szanse

W naszej rzeczywistości rynek pracy zmienia się bardzo dynamicznie. Znikają jedne zawody, powstają inne. Zawód programisty gier komputerowych, do niedawna nieznanym, staje się coraz popularniejszy i poszukiwany. Są też inne, nowe, nieznanne dotąd profesje. Oto niektóre z nich:

groomer – specjalista pielęgnacji zwierząt, zwłaszcza rasowych, jego praca polega na stryżeniu, kąpielu, suszeniu, wykonywaniu podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych, czesaniu. Jest to profesja stosunkowo młoda w Polsce, zarezerwowana dla prawdziwych pasjonatów zwierząt rasowych. Aby zostać groomerem należy ukończyć kurs, najlepiej taki, który kończy się uzyskaniem certyfikatu MGC (Master Groomer Certificate) i jest honorowany również za granicą.

barista – specjalista od wszystkich rodzajów i wszelkich sposobów parzenia kawy, „znawca kawy”. Kursy dla baristów organizowane są przez różne placówki szkoleniowe i uczą kultury picia kawy, techniki przygotowywania kawy, metody parzenia, użytkowania i konserwacji sprzętu.

mechatronik – to specjalista wytwarzania urządzeń stanowiących kombinację mechaniki precyzyjnej, elektroniki, automatyki i robotyki oraz informatyki. Wymagana jest od niego wiedza z zakresu projektowania, konstruowania i budowania maszyn i urządzeń. To zawód dla osób zainteresowanych robotyką, sztuczną inteligencją, mikroukładami, robotami sterowanymi numerycznie. Aby zostać inżynierem w tym zawodzie, a tym samym uzyskać wyższe wykształcenie, trzeba skończyć studia na uczelni technicznej na kierunku mechatronika.

zoopsycholog – inaczej mówiąc osoba, która pomaga właścicielom zwierząt i ich podopiecznym w lepszym zrozumieniu swoich potrzeb, zachowań i emocji oraz pomaga stworzyć między nimi dobre relacje. Aby wykonywać ten zawód, należy ukończyć specjalny kurs. Dobrą podbudowę będzie ukierunkowane wykształcenie w szkole ponadgimnazjalnej, lub studia na kierunku biologia, zoologia, weterynaria.

Informacje o nowych zawodach uzyskacie u doradcy zawodowego np. w urzędzie pracy lub w Centrum Informacji i Planowania Kariery:

>>> <http://www.kariera.pl/czytaj/946/nowe-i-dobrze-platne-zawody-na-ryнку-pracy/>
- dostęp 2.12.2013 r.

>>> <http://www.pracuj.pl/rynek-pracy-w-polsce-nowe-zawody.htm#top> - dostęp 2.12.2013 r.

Schemat ścieżki edukacyjnej - system edukacji w Polsce

Obowiązek szkolny w naszym kraju dotyczy dzieci i młodzieży w wieku 6-16 lat. W szkole lub poza nią obowiązek nauki dotyczy także młodych ludzi w wieku 16-18 lat. Kształcenie obowiązkowe obejmuje:

- >>> ostatni rok edukacji przedszkolnej,
- >>> 6-letnią szkołę podstawową,
- >>> 3-letnie gimnazjum.

W szkołach średnich uczą się młodzi ludzie w wieku 16-19,20 lat. Uczelnie prowadzą głównie studia pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia (wyjątek stanowią jednolite studia magisterskie, na wybranych kierunkach).

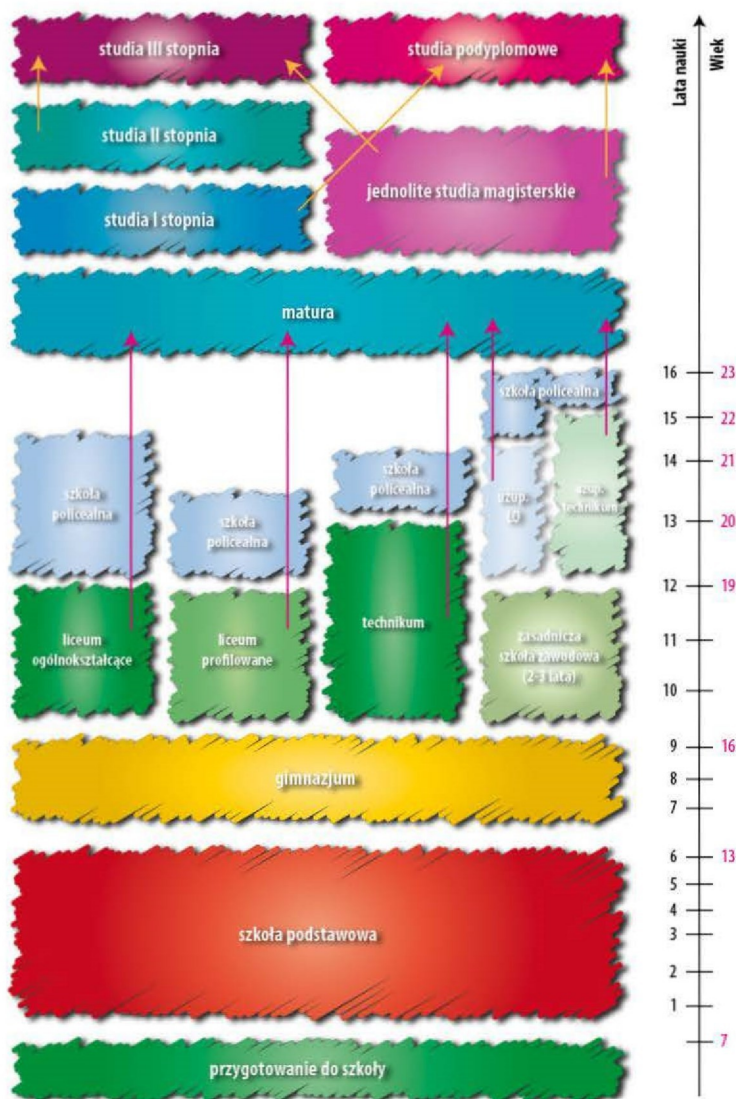
Edukacja dorosłych odbywa się w ośrodkach kształcenia ustawicznego, ośrodkach kształcenia praktycznego oraz ośrodkach dokształcania i doskonalenia zawodowego.

Od 1 września 2012 r. obowiązują w szkolnictwie następujące zmiany:

Szkoły ponadgimnazjalne dzielą się na następujące typy:

- >>> trzyletnie zasadnicze szkoły zawodowe, których ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe,
- >>> trzyletnie licea ogólnokształcące, których ukończenie umożliwia uzyskanie świadectwa dojrzałości,
- >>> czteroletnie technika, których ukończenie umożliwia uzyskanie dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe,
- >>> szkoły policealne dla osób z wykształceniem średnim, w których nauka trwa nie dłużej niż 2,5 roku,
- >>> trzyletnie szkoły specjalne dla uczniów niepełnosprawnych.

ŚCIEŻKA EDUKACJI ZAWODOWEJ



Kształcenie ustawiczne

Jest to możliwość uczenia się przez całe życie. Zmiany w szkolnictwie oznaczają wprowadzenie nowych form kształcenia dla dorosłych. Są to kwalifikacyjne kursy zawodowe adresowane do tych, którzy chcą uzupełniać, czy pogłębiać umiejętności praktyczne. Uczestnik kursu otrzymuje zaświadczenie o ukończeniu kwalifikacyjnego kursu zawodowego. Ukończenie kursu umożliwia przystąpienie do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie, przeprowadzanego przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną (OKE).

Osoba, która ukończy kwalifikacyjny kurs zawodowy i zda pozytywnie egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, otrzymuje świadectwo. To oznacza, że ma uprawnienia państwowe do wykonywania tego zawodu.

Zdobycie wszystkich kwalifikacji w danym zawodzie oznacza zdobycie dyplomu technika. Nowa formuła kształcenia ustawicznego umożliwi, osobom dorosłym dalsze kształcenie, doskonalenie zawodowe już w trakcie aktywności zawodowej. Pozwala na łatwiejsze dostosowanie się do potrzeb rynku pracy oraz elastyczność zawodową. Zdobycie wszystkich kwalifikacji w danym zawodzie oznacza zdobycie dyplomu technika.

jedna kwalifikacja

ogrodnik



- 1 zakładanie i prowadzenie upraw ogrodniczych

dwie kwalifikacje

technik pojazdów samochodowych



- 1 diagnozowanie oraz naprawa układów elektrycznych i elektronicznych
- 2 diagnozowanie i naprawa podzespołów i zespołów
- 3 organizacja i prowadzenie procesu obsługi pojazdów

trzy kwalifikacje

technik żywienia i usług gastronomicznych



- 1 sporządzanie potraw i napojów
- 2 organizacja żywienia i usług gastronomicznych

To czynnik zewnętrzny, niezależny od nas, który musimy brać pod uwagę wybierając zawód.

Kształtują go:

Rozwój techniczny

np. rozwój technik informatycznych, który sprzyja zapotrzebowaniu na specjalistów w tej dziedzinie

Globalizacja

np. powstanie Unii Europejskiej, które jest motorem napędowym wielu gospodarek

Zmiana stylu życia

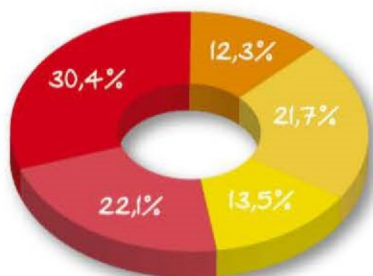
np. ludzie wydają więcej pieniędzy na turystykę, co tworzy zapotrzebowanie na miejsca pracy w tej dziedzinie

Rozwój techniczny, globalizacja oraz **zmiana stylu życia** mają wpływ na to, że powstają nowe zawody. Ogromny wpływ na rynek pracy miało wstąpienie Polski do Unii Europejskiej. Wzrost eksportu i napływ pieniędzy z funduszy unijnych spowodował wzrost gospodarczy. Przedsiębiorstwa zaczęły odważniej przeznaczać środki na inwestycje, zatrudniać ludzi. Choć trwający obecnie w ogólnościwiatowej gospodarce kryzys zmienia te tendencje, to jest szansa, że dobra koniunktura, czyli dobry stan gospodarki powróci na rynku pracy.

Co więc trzeba robić, żeby znaleźć swoje miejsce na rynku pracy? Kształcić się. Wykształcenie ułatwi Wam znalezienie zatrudnienia. Im mniejsze wykształcenie, tym trudniej o pracę. Świadczy o tym ten wykres:

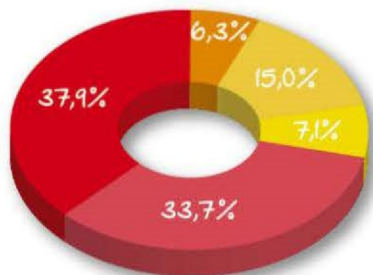
Procentowy udział bezrobotnych pod względem wykształcenia w województwie zachodniopomorskim w 2012 r.

KOBIETY



-  wyższe
-  średnie zawodowe (łącznie z policealnym)
-  średnie ogólnokształcące
-  zasadnicze zawodowe
-  gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe

MEŻCZYŹNI



Źródło: http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/szczec/ASSETS_Rynek_pracy_2012_n.pdf
- dostęp 2.12.2013 r.

Pierwsza praca i formy zatrudnienia

Młody człowiek, który debiutuje na rynku pracy, nie zawsze wie, jakie ma prawa i obowiązki. Po wielu latach nauki najpierw skupia się na poszukiwaniu ofert pracy, rozsyłaniu dokumentów aplikacyjnych i rozmowach kwalifikacyjnych. Dzięki dobremu przygotowaniu szukanie pracy powinno zakończyć się sukcesem. Ale warto wiedzieć, czego możecie oczekiwać podczas rozmowy z przyszłym pracodawcą i o co pracodawca może Was zapytać.

Niezbędnik, czyli jak przygotować się do rozmowy kwalifikacyjnej

- >>> **dokumenty aplikacyjne** – życiorys (CV), list motywacyjny, referencje i certyfikaty (zaświadczenia),
- >>> **wiedza o sobie** – przygotuj swój zawodowy autoportret (umiejętności, które cię wyróżniają, dziedziny wiedzy, na których się znasz, rzeczy, które robisz najlepiej, doświadczenie zawodowe, odbyte praktyki, Twoje najważniejsze osiągnięcia: główne sukcesy, zalety, dzięki którym je osiągnąłeś, przygotuj nazwiska i namiary osób, które mogą udzielić tzw. referencji (uprzedź je o tym),
- >>> **wiedza o firmie** – dowiedz się o swoim potencjalnym pracodawcy jak najwięcej (poznaj branżę w której działa, czym się zajmuje, jej historię, pozycję rynkową, produkty),
- >>> **wiedza o rozmowie** – gdzie, z kim, jak długo i w jakim języku będziesz rozmawiać,
- >>> **wygląd** – strój jest niezwykle ważny, ubierz się więc schludnie, stosownie do sytuacji i miejsca, w którym odbędzie się rozmowa,
- >>> **punktualność** – najlepiej wcześniej sprawdzić, czy wiesz jak dojechać w umówione miejsce i wyjść z domu wystarczająco wcześniej, uwzględniając niespodziewane sytuacje (opóźnienie autobusu, trudności z parkowaniem itp.),
- >>> **wiara w sukces** – odpowiadaj pełnymi zdaniami, szybko formułując myśli. Zrób wrażenie osoby samodzielnej, odpowiedzialnej, mającej pozytywne podejście do świata.

Ważnym etapem jest podpisanie umowy. Powinna być na piśmie i zawierać:

- >>> rodzaj umowy i wykonywanej pracy,
- >>> miejsce jej wykonywania,
- >>> czas pracy
- >>> termin rozpoczęcia oraz wynagrodzenie.

Mamy następujące rodzaje umów:

- >>> Umowa na okres próbny

Jej celem jest poznanie przez pracodawcę przydatności pracownika

- >>> Umowa na czas określony

Pracodawca i pracownik uzgadniają czas jej trwania, może być na kilka dni, miesięcy lub na kilka lat

- >>> Umowa na czas wykonania określonej pracy

Podpisywana tylko na czas zadania

- >>> Umowa na czas nieokreślony

Najkorzystniejsza dla pracownika, daje mu największe poczucie stabilizacji zawodowej.

Umowy cywilno - prawne

Umowa zlecenie i umowa o dzieło to tak zwane umowy cywilnoprawne. Podpisując takie umowy z pracodawcą zarabiacie, ale nie możecie korzystać z wielu praw, które gwarantuje podpisanie umowy o pracę, m.in. prawa do urlopu wypoczynkowego.

Elastyczne formy zatrudnienia (flexipraca)

Nowością są elastyczne formy zatrudnienia. Mają zastosowanie dla tych, którzy nie mogą pracować w pełnym wymiarze godzin lub w jednym miejscu pracy, czyli np. dla matek wychowujących małe dzieci, osób młodych albo niepełnosprawnych, specjalistów wysokiej klasy lub przedstawicieli wolnych zawodów, niezainteresowanych stałym zatrudnieniem, dla pracodawców, chcących zoptymalizować strukturę zatrudnienia w swoich przedsiębiorstwach.

Samozatrudnienie

Oznacza założenie własnej działalności gospodarczej. W 2013r. nie funkcjonuje już pojęcie samozatrudnienia. Nawet potocznie częściej mówi się o „prowadzeniu firmy”, „prowadzeniu przedsiębiorstwa”, niż o „samozatrudnieniu”. Nie zmienia to jednak faktu, że pojęcie samozatrudnienia oraz prowadzenia indywidualnej działalności gospodarczej są ze sobą zbieżne. Założenie własnej działalności gospodarczej to alternatywa wobec zatrudnienia na etat.

W kwestii wyboru przyszłości i miejsca, jakie chcecie znaleźć dla siebie w świecie, tak naprawdę wszystko zależy od Was samych. To wy sami decydujecie o tym, jaka droga zawodowa przed Wami. Dlatego tak ważne jest, aby decyzje o pracy, która ma się stać sensem życia, podejmować rozważnie, świadomie, nie pod wpływem impulsu. Mamy nadzieję, że ten informator i zawarte w nim treści pomogą Wam w dokonaniu właściwego wyboru.



LITERATURA:

Brooks K., Jak wybrać swój zawód. Zaplanuj swoją przyszłość, Branta 2010 r.

Krawczyk L., Kulpa A., Malicka M., Orientacja zawodowa. Przewodnik nauczyciela gimnazjum i szkoły podstawowej, PWN, Warszawa-Łódź 1999 r.

Parzęcki R., Podstawy wiedzy o edukacji i poradnictwie zawodowym, Włocławek 1999 r.



INTERNET:

<http://www.drogadokariery.pl/index.php/ciekawe-artykuly/91-poradnictwo-zawodowe-jako-determinanta-trafnoci-wyborow-edukacyjnych-i-zawodowych-modziezy> – **dostęp 4.10.2013r.**

http://doc.mmf.pl/mf_fm/store/Test_predyspozycji_zawodowych.pdf – **dostęp 4.10.2013r.**

<http://testy-zawodowe.pl/praca/8,typy-osobowosci-zawodowej> – **dostęp 4.10.2013r.**

<http://doradcazawodowyzpisu.blogspot.com/p/zawody-przyszosci-rynek-pracy-podlega.html> – **dostęp 2.12.2013r**

http://www.perspektywy.pl/portal/index.php?option=com_content&view=article& – **dostęp 4.10. 2013r.**

[id=490:zmiany-w-kształceniu-zawodowym&catid=62&Itemid=207](http://www.eurydice.org.pl/sites/eurydice.org.pl/files/NSO_2013.pdf) – **dostęp 4.10.2013 r.**

http://www.eurydice.org.pl/sites/eurydice.org.pl/files/NSO_2013.pdf – **dostęp 7.10.2013 r.**

<http://www.praca.gov.pl> – **dostęp 4.10.2013r.**

http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbr/szczec/ASSETS_Rynek_pracy_2012_n.pdf – **dostęp 2.12.2013r.**

<http://www.pracuj.pl/rynek-pracy-w-polsce-nowe> – **dostęp 4. 10. 2013r.**

[zawody.htm#top](http://www.pracuj.pl/rynek-pracy-w-polsce-nowe-zawody.htm#top)<http://www.w.kluczadokariery.pl/twoja-kariera/rynek-pracy/prawo-pracy/art,4,formy-zatrudnienia-rodzaje-.html> – **dostęp 2.12.2013r.**

www.wikipedia.pl – **dostęp 12.11.2013r.**

